

BEVRIJD GRIFFIOEN!

dit is Griffioen

oren van een paard

half adelaar

half leeuw

dit is het wapen van
Dordrecht met Griffioen

Bevrijd Griffioen!

Geweldig dat je meehelpt de griffioen van het Hof te bevrijden! Is het je gelukt om het eerste deurtje te openen? Ja? Wat goed, ga zo door!

Verspreid door de zalen van het Hof zijn nog meer van dit soort doorkijkjes te vinden, die je een kijkje geven in de fantasiewereld waarin Griffioen gevangen zit.

Griffioen kan de fantasiewereld alleen verlaten via een geheime deur, maar daar zit een codeslot op. Jij kunt de code kraken door de opdrachten in dit boekje uit te voeren.

Vanachter elk deurtje geeft Griffioen je tips over de voorwerpen in je tas, die je nodig hebt om in de volgende zaal weer een opdracht op te lossen. Dus kijk goed wat er in de tas zit!

Als je een opdracht hebt opgelost krijg je een cijfer. Dat cijfer vul je in op het flapje aan de allerlaatste bladzijde.

ZAAL

ODE aan de vrijheid

De nieuwsberichten op de wand gaan over vrijheid.

Kun je het artikel over Griffioen vinden?
Wie weet staat er een nuttige aanwijzing in.

Belangrijk!

Je hoeft niet alle opdrachten uit dit boekje te maken. Je kunt kiezen uit:
★ = makkelijk of ★★ = moeilijk

ZAAL

ONAFHANKELIJK en vrij

★★
op de volgende pagina

★ makkelijke opdracht!

In 1874 viert Willem III dat hij 25 jaar koning is. Dordrecht wordt helemaal versierd met lichtjes. Op dit schilderij van Johannes Rutten zie je een mooi verlicht huis aan de Voorstraat.

1 Zoek het schilderij op in de zaal. Bekijk de details in de blokjes hiernaast. Alle blokjes die je in het schilderij terugziet mag je doorkrassen.

Welk cijfer vormen de doorgekraste blokjes?

2 schrijf het gevonden cijfer in het EERSTE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

4 loop naar de volgende zaal: Vrijheid is...

ZAAL

ONAFHANKELIJK

en vrij

moeilijke opdracht!

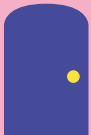
Sinds 1848 staan de belangrijkste rechten en plichten van Nederlanders in de grondwet. Maar niet iedereen is gelijk. Vrouwen mogen bijvoorbeeld niet stemmen en ook niet werken. In de jaren '60 strijden ze voor meer vrijheid en gelijkheid.

- 1 Wat is het hoogste cijfer (0 t/m 9) dat je kunt vormen met deze letters?

vrijheid & gelijkheid

- 2 schrijf het gevonden cijfer in het EERSTE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

- 3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

- 4 loop naar de volgende zaal: Vrijheid is...

ZAAL

VRIJHEID

is...

- 1 Heb je gezien dat je tas nog een afgesloten vak heeft? Vind met deze rebus de aanwijzing om het vak te openen en extra voorwerpen vrij te spelen! Kijk goed wat er in zit, je hebt deze voorwerpen nodig bij de volgende opdrachten.

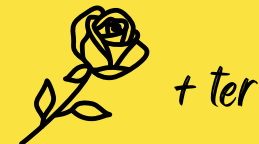
.....

.....

..

.....

.....

.....

- 2 loop naar de volgende zaal: Burgers van de Republiek

Wat betekent vrijheid voor jou?
Schrijf het op een kaartje of deel een filmpje op socials met #mijnvrijheid.

ZAAL

BURGERS

van de republiek

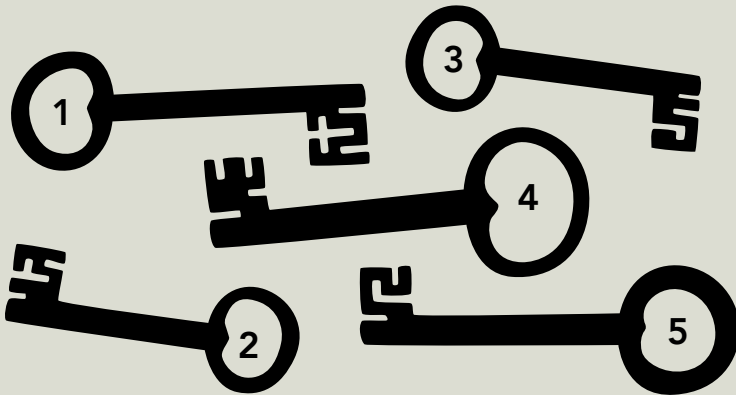

makkelijk

In de 17e en 18e eeuw is Dordrecht een veilige stad. 's Avonds gaan de stadspoorten op slot om vreemdelingen buiten te houden.

- 1 Een van deze poorten was de Spuipoort. Zoek de sleutels van de Spuipoort. Welke van de vijf sleutels hieronder hangt NIET aan de bos? Daar staat het volgende cijfer voor je code in.

- 2 schrijf het gevonden cijfer in het TWEEDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

moelijk

In de 17e en 18e eeuw is Dordrecht de belangrijkste stad van Holland. De stad heeft veel voorrechten die andere steden niet hebben. Dordrecht mag bijvoorbeeld als enige munten uitgeven in de provincie Holland.

- 1 Bekijk dit schilderij van de Muntmeesters in de zaal. Zoek de negen verschillen met de afbeelding hieronder. Zet bij ieder verschil een stip in de afbeelding. Welk cijfer herken je in de stippen?

Wist je dat... deze ruimte in de 16e eeuw een slaapzaal was voor belangrijke gasten?

- 2 schrijf het gevonden cijfer in het TWEEDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

- 3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!
- 4 loop naar de volgende zaal: Verdraagzaamheid in de praktijk

ZAAL

VERDRAAGZAAMHEID

in de praktijk

De Bijbel is het belangrijkste boek voor veel christenen. Lange tijd waren er verschillende vertalingen, waardoor mensen twijfelden over wat er echt in de Bijbel stond. Daarom wordt in 1637 de Statenbijbel gemaakt: een nieuwe Nederlandse vertaling uit de oorspronkelijke talen Hebreeuws, Aramees en Grieks.

Ze hebben er wel twintig jaar over gedaan, want zo'n vertaling is een hele klus.

1 Probeer het zelf maar eens met deze Aramese tekens en vind het volgende cijfer!

Aramese tekens: $\triangleleft \exists \vee \otimes \exists \vee \vee$

• • • • • • •

Aramese tekens: $\vee \exists \vee$ $I \exists W$

• • • • • • •

Leuk voor thuis...

Wist je dat het Aramese alfabet maar 22 letters telde? Kun je jouw naam ermee schrijven?

2 schrijf het gevonden cijfer in het DERDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

3 Loop naar de volgende zaal: In opstand voor meer vrijheid.

ZAAL

IN OPSTAND

voor meer vrijheid

makkelijk

★★
op de volgende pagina

In 1566 stuurt de Spaanse koning de hertog van Alva naar Nederland. Op dit schilderij zie je hoe ontzettend streng hij was voor de Nederlanders. Een steeds grotere groep komt tegen hem in opstand. De opstand groeit uit tot een oorlog die tachtig jaar zou duren.

1 Zoek het schilderij op in de zaal en gebruik het om de afbeelding hieronder te restaureren. Welk cijfer vind je als je de gaten met de juiste stukken verbindt?

2 schrijf het gevonden cijfer in het VIERDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

4 Sla de bladzijde om en ga verder op de blauwe pagina

ZAAL

IN OPSTAND

moeilijk

voor meer vrijheid

Koning Filips II van Spanje stelt de hertog van Alva aan om de orde in Nederland te herstellen. Maar onder leiding van Willem van Oranje komen de Nederlanders juist in opstand tegen de strenge regels van Alva. Een belangrijke stap in de opstand was de Eerste Vrije Statenvergadering, hier in dit gebouw.

1 In deze zaal vind je informatie over de mensen die daarin een belangrijke rol speelden. Zoek de antwoorden op om het volgende cijfer te berekenen:

Willem van der Marck

Hoeveel geestelijken liet hij ophangen op 9 juli 1572?

...

-

Willem van Oranje

Hoeveel kinderen had hij?

...

+

Filips II

Hoe vaak is hij getrouwd geweest?

...

-

2 = ?

2 schrijf het gevonden cijfer in het VIERDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

VOOR JE VERDER GAAT

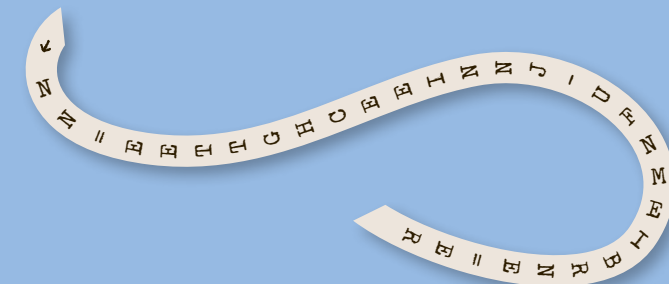
naar de kelder

Voordat je naar de kelder gaat kun je kiezen of je de film in de Statenzaal WEL of NIET gaat bekijken. Er zijn geen opdrachten in de filmzaal. Je kunt de film ook later nog gaan bekijken.

Waar je ook voor kiest, doe deze opdracht voordat je naar beneden gaat.

In tijden van oorlog moet er vaak geheime informatie worden overgebracht. Mensen hebben daar veel manieren voor gevonden. Bijvoorbeeld door een scytale: een band van leer of perkament met letters erop, waar een verborgen boodschap in staat.

1 Kijk eens of jij dit riempje in je tas vindt. Hoe zou je de geheime boodschap kunnen aflezen?

2 schrijf het gevonden cijfer in het VIJFDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

3 Ga de trap af naar de kelder.

Wist je dat...

waar nu de filmzaal is, in 1572 de Eerste Vrije Statenvergadering werd gehouden? Dit was een super geheime bijeenkomst van de opstanders tegen de hertog van Alva. Later, in de 20e eeuw was hier een school en een gymzaal.

PRIVILEGES *(de kelder)*

makkelijk

In 1983 vindt een archeoloog deze pot met oude munten in de grond bij het oude dorp Houweningen. De jongste munt komt uit 1421, het jaar van de Sint-Elisabethsvloed. Misschien is de schat verstopt op de vlucht voor de overstroming?

- 1 De waarde van de munten is niet meer goed leesbaar. Vind je met deze breinbreker toch het laatste cijfer?

$$\text{€1} + \text{€1} + \text{€1} = 30$$

$$\text{€1} - \text{€0.05} = 5$$

$$\text{€0.05} \times \text{€0.05} = \text{€0.0025}$$

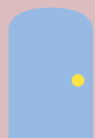
$$\text{€0.05} \times \text{€0.05} \times \text{€0.05} = ?$$

Wist je dat...
deze kelder vroeger werd gebruikt als opslagruimte voor goederen en wijn? In de 20e eeuw stond hij lange tijd onder water.

- 2 schrijf het gevonden cijfer in het ZESDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

- 3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

moetijk

De voorrechten of privileges die Dordrecht heeft gekregen zijn erg belangrijk. Daarom worden ze vanaf de Middeleeuwen veilig opgeborgen in een kast met zes ijzeren sloten. De sleutels worden op verschillende plekken in de stad bewaard.

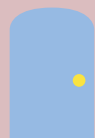
- 1 Gebruik dit diagram en de letters op de kast om het laatste cijfer te vinden!

	I	II	III	IV	V
	A	B	C	D	E
	F	G	H	I	K
	L	M	N	O	P
	Q	R	V		W
			T		Z
	S				

- 2 schrijf het gevonden cijfer in het ZESDE vakje op het flapje aan de allerlaatste pagina

- 3 Let op: mis het doorkijkje in deze zaal niet!

BEVRIJD

Griffioen!

Gefeliciteerd, je hebt alle cijfers van de code gevonden. Op naar Griffioen!

Misschien ben je onderweg het deurtje met codeslot al tegengekomen? Zo niet, dan vind je hieronder de locatie (maar je kunt de tekst met het blote oog niet lezen...)

WAAROM WAAROM WAAROM
ZIS TOCH DIE GEHEIME
DEUR VERSTOPT???

GELUKT?

Gelukt? Ga samen met Griffioen op de foto, bovenaan de trap aan het begin van het museum. Breng de tas terug naar de balie. Zit alles er weer netjes in? Dan wacht er een beloning op je! Deel de foto op socials met #bevrijdgriffioen!

OPLOSSING

Was de code toch niet goed? Dan kun je met deze bonuspuzzel de code van het deurtje in één keer ontcijferen.

GRIFFIOEN - VRIJHEID - GELIJKHEID - TOLERANTIE - BESTAAN
- GELOOF - ZICHTBAAR - WET - RECHT - PRIVILEGES

P	R	I	V	I	L	E	G	E	S	V	I
E	G	G	R	I	F	F	I	O	E	N	B
G	E	L	I	J	K	H	E	I	D	R	E
T	L	W	J	E	E	Z	E	V	E	N	S
V	O	I	H	J	F	R	E	C	H	T	T
T	O	L	E	R	A	N	T	I	E	N	A
E	F	Z	I	C	H	T	B	A	A	R	A
G	E	N	D	A	C	W	E	T	H	T	N

Volwassenen geloven het niet maar... Griffioen bestaat! Toch?

Bevrijd Griffioen is een spannende puzzeltocht door het museum
voor kinderen van 8-12 jaar. De tour duurt 45 - 90 minuten.
meer informatie www.hofvannederland.nl

Colofon

Al het beeldmateriaal komt uit de Collectie Dordrecht.

Op onze website kun je nog meer zien:
www.hofvannederland.nl

Idee en vormgeving: Trapped in Suburbia

Concept en ontwikkeling: Rianne van Duin

Animaties & tekeningen: ShoSho

Deurtjes en projectie: Flink

